

पुतलीबजार नगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय
स्याङ्जा

नीति तथा कार्यक्रम २०८०

मिति : २०८०/०३/०७

पुतलीबजार नगरपालिकाको १३ औं नगर सभामा नगर प्रमुख श्री तुलसीराम रेग्मी द्वारा प्रस्तुत आ.व. २०८०/८१ को
नीति तथा कार्यक्रम

नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

यस गरिमामयसभामा उपस्थित सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू लगायत सवैमा हार्दिक स्वागत गर्दछु । नेपाली जनताको लामो संघर्ष र बलिदानको जगमा जनताको प्रतिनिधिद्वारा निर्माण भएको नेपालको संविधान बमोजिम दोश्रो कार्यकालको लागि निर्वाचित भई यस ऐतिहासिक नगर सभामा उपस्थित भई आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा आफूलाई गौरवान्वित महशुस गरेको छु ।

सभाका सदस्यज्यूहरू,

यस महत्वपूर्ण घडिमा सर्वप्रथम नेपाली जनताको सार्वभौम अधिकार प्रयोग गरी आफ्नो प्रतिनिधि मार्फत शासन सञ्चालन गर्ने लोकतान्त्रिक व्यवस्था ल्याउनका लागि विभिन्न प्रजातान्त्रिक तथा लोकतान्त्रिक आन्दोलनमा आफ्नो ज्यानको आहुती दिनुहुने ती महान वीर शहिदहरू प्रति हार्दिक श्रद्धा सुमन अर्पण गर्दछु । यस अवसरमा म नेपालको प्रथम जन निर्वाचित प्रधानमन्त्री जन नायक स्वर्गीय विश्वेश्वर प्रसाद कोइरालालाई स्मरण गर्न चाहन्छु । यसका साथै लोकतन्त्र र परिवर्तनको लागि भएका विभिन्न चरणका आन्दोलनमा बेपत्ता, घाइते तथा पिडीत प्रति शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्न चाहन्छु । राष्ट्रको युगान्तकारी परिवर्तनका निमित्त भएका आन्दोलनहरूमा अगुवाइ गर्नुहुने सम्पूर्ण अग्रजहरूको योगदानको उच्च सम्मान सहित स्मरण गर्न चाहन्छु । प्रजातान्त्रिक विधिको प्रयोग गरी हामीलाई यो जिम्मेवारी प्रदान गर्नुहुने आम नगरवासी दिदी बहिनी तथा दाजुभाईहरूमा हार्दिक आभार एवम् धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।

सभाका सदस्यज्यूहरू,

कार्यकालको दोश्रो वर्षको यस नीति तथा कार्यक्रम मुलत नगरपालिकाको समृद्धी तथा नगवासीको सुखको चाहना पुरा गराउनमा नै लक्षित हुनेछ । हाम्रो लागि यस नगरपालिकाको माटो, नगरपालिकाको प्रकृति, नगरपालिकाको संस्कृति, नगरपालिका र नगरवासीको समृद्धि, स्वाभिमान र गौरव भन्दा ठूलो अरु केही छैन । नगरपालिकाले आफ्ना सोच र कार्यहरूलाई नगरपालिकाका भूमि, प्रकृति, संस्कृति र नगरवासीको संरक्षण, विकास र सदुपयोग गर्ने, समग्र विकासलाई तीब्रता दिने एवं नगरवासीको मान, सम्मान, स्वाभिमान र गौरव बढाउने तर्फ पूर्ण ईमान र सम्पूर्ण सामर्थ्यका साथ केन्द्रित भएका छौं । नगरपालिकाका नगरवासीसँग गरेको प्रतिबद्धता अनुरूप **“शिक्षा स्वास्थ्य र पूर्वाधार समुन्नत पुतलीबजारको आधार”** भन्ने मुल नारा लिई **“सवल वडा समुन्नत नगरपालिका”** बनाउने हाम्रो परिकल्पना र आकांक्षालाई साकार पार्न दृढ अठोटका साथ लागि रहेको व्यहोरा अवगत गराउन चाहन्छु । हाम्रो गन्तव्य निश्चित छ, लक्ष्यहरू निर्धारित छन् र ति लक्ष्यहरूलाई पुरा गर्ने गरी नीति र कार्यक्रम अगाडी बढाइएको छ । आधारभूत शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी र सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षणका अवसर

उपलब्ध गराई शान्ति सु-व्यवस्था सहितको न्यायपूर्ण, समुन्नत, सभ्य र सुसंस्कृत समाज निर्माण गर्न नगरपालिका प्रतिबद्ध छभन्ने कुरा अवगत गराउन चाहन्छु ।

सभाका सदस्यज्यूहरू,

आगामी वर्षको नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्दा हाम्रो मुल आधार भनेको नगरपालिकाको भुगोल संस्कृति एवं नगरवासीको चाहना नै हो तापनि विधिवत कानूनी हिसावमा नगरपालिकाले यस नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४, संघीय तथा प्रदेश कानूनहरू, संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारले लिएकानीति, कार्यक्रम र बजेट बक्तव्य, दीगो विकासका लक्ष्य, आवधिक नगर विकास योजना, हाम्रै नगरपालिकाको मौलिकता, राजनैतिक दल,स्थानीय बुद्धिजीवी, समाजसेवी, विकास विज्ञहरूको राय सल्लाह सुझाव समेतलाई मूल आधारका रूपमा लिइएको जानकारी गराउँदछु ।

सभाका सदस्यज्यूहरू,

जनस्तरमा विकासको चाहना तिव्र छ । तर हामी संग चाहना पुरा गर्नको लागि श्रोत साधन सीमित छ । सीमित श्रोत साधनले असिमित आवश्यकता पूरा गर्नु चुनौतिपूर्ण छ । नगरपालिकाको आय श्रोत न्यून छ न्यून आय श्रोतका कारण विकासका लागि संघ र प्रदेश सरकारको अनुदानमा अधिकतम निर्भर रहनुपर्ने अवस्था छ । तसर्थ वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्दा यस नगरपालिका बाहेक विकासका संवाहकहरू संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र अन्य संघसंस्था तथा निकायहरूसँग समन्वय, सहकार्य, साझेदारिता रहातेमालो गरी अगाडी बढ्ने गरी तयार गरिएको व्यहोरा म यस सभामा राख्न चाहन्छु ।

सभाका सदस्यज्यूहरू,

अव म आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ कानीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

पुर्वाधार विकास:

१. नगरपालिकावाट विगत देखी नै शुरुवात भई संचालन रहेका नगर गौरव लगायतका क्रमागत र अधुरा योजनाहरूलाई सम्पन्न गर्नप्राथमिकता दिईने छ ।
२. वडा कार्यालयको लागि आफ्नै जग्गा र भवन नभएका वडा कार्यालयको प्रशासनिकभवनका लागि सम्भव भएसम्म निस्कृय भएका सरकारी कार्यालयका भवन तथा मर्जर भइ खाली भएका सामुदायिक विद्यालयहरूलाई वडा कार्यालय बनाउनमा पहल गरिनेछ । सो पनि सम्भव नभएमा वडा कार्यालयको प्रशासनिक भवन निर्माणको जग्गाप्राप्तिगर्ने र क्रमशपक्कीभवननिर्माण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकतादिईनेछ ।
३. नगर देखि वडा कार्यालय सम्म पक्की सडक पुर्याउने, नगरका मुख्य - मुख्य सडकहरू (दुई वडा जाडिने सडक ,नगर देखी स्वास्थ्य सस्था जोडनेसडक, दुई पालिकाजोडिने सडक), सर्वयामचल्ने गरी स्तरउन्नतीगर्दै लगिनेछ ।

४. खानेपानीको पहुँचनपुगेको ठाउँहरूमा खानेपानीको पहुँच पुर्याइने छ । एक घर एक धाराको नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ।पानी मुहान संरक्षण र सरसफाई अभियान सञ्चालन गरिने तथापानी शुद्धीकरणको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
५. परापूर्वकाल देखि चलनचल्तीमा रहेका ऐतिहासिक,धार्मिक,पर्यटकिय स्थल जोडने गोरेटा बाटा,चौतारा,मठ मन्दिर,पानी पोखरीहरूलाई स्तरोन्नती गर्ने निति अबलम्बन गरिनेछ ।
६. पर्याप्त कक्षाकोठा नभएका विद्यालयहरूको लागि थप कक्षाकोठा निर्माण गरिनेछ साथै होस्टेलको व्यवस्था गरी अध्यापन गराउन चाहाने सामुदायिक विद्यालयहरूलाई आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।
७. बिस लाख भन्दा माथिका उपभोक्ता समिति बाट संचालन गरिने योजनालाई समेत बिमा अनिवार्य गरिनेछ ।
८. सामुदायिक विद्युतसंग आवद्ध भएकालाई केन्द्रिय विद्युत संग आवद्ध गरिने,काठका पोल विस्थापित गर्ने,ट्रान्सफर्मर थपगर्न पहल गर्ने साथै नगरभित्रका सम्पूर्ण घरहरूमा भरपर्दो विद्युत सेवा पुर्याइने निति अबलम्बन गरिनेछ ।
९. पुतलीबजार नगर उज्यालो शहर बनाउने लक्ष्यका साथ टोल विकास संस्थाहरूको सहभागितामा सार्वजनिक स्थल, सडकहरूमा आवश्यकताका आधारमा बत्ति जडान नगरपालिकाले गर्ने र विद्वुत महशुल टोल विकास संस्थाले व्यहोर्ने गरि सडक बत्ती जडान कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।
१०. लागत सहभागितामा आधारित कार्यक्रम संचालन गरी बढि लागत सहभागिताजनाउने योजनामा प्रथमिकतादिई योजना छनौट र कार्यान्वयन गरिनेछ ।
११. उपभोक्ता समिति मार्फत गरीने योजनाहरू सम्झौता देखि फरफारक सम्मका कार्यलाई अझ सहज र सरल बनाउदै लगिनेछ । उपभोक्ता समितिमार्फत गरीने निर्माण कार्यहरू मध्ये सडक, भवनतर्फ उपभोक्ता समितिले कम्तीमा१० प्रतिशतसाथै कुलो सरसफाई,सामुदायिक भवन,गोरेटो वाटो, सानासिचाई, पाईप खरिद, मठ मन्दिर ,क्रियापुत्री भवन लगायतका अन्य पुर्वाधारमा २० प्रतिशत नगद सहभागिता व्यहोर्ने निति अबलम्बन गरिनेछ ।
१२. पूर्वाधार निर्माण गर्दा वालमैत्रीतथाअपांगमैत्रीपुवाधार निर्माण गरिनेछ ।
१३. एक करोड भन्दा माथि लागत अनुमान भएकाआयोजना संचालनपुर्व आयोजनाको वातावरणिय अध्ययन गर्ने व्यवस्था मिलईने छ ।
१४. सडक निर्माण गर्दा नयाँ ट्रयाक खोल्ने कार्यलाई भन्दा भएका सडकहरूलाई नै स्तरउन्नति गर्ने काममा जोड दिइने छ । ट्रयाक खुलिसकेका सडक योजनमा स्तरोन्नती गर्दा कुल कामको कम्तीमा ६० प्रतिशत काम संरचना निर्माण गर्ने गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१५. फोहोरमैलाव्यवस्थापनको कार्यआधुनिक उपकरण प्रयोग गरि व्यवस्थित पारिनेछ ।
१६. एक स्थानीयतह एक उधोग ग्रामको नीतिअनुरूप औधोगिक ग्राम स्थापनाको लागिपहलगरिनेछ ।
१७. भौतिकपुर्वाधार बिकास लगायत सार्वजनिक सरोकारका विषयमा सार्वजनिक निजी साझेदारी नीतिअवम्बनगरिने छ ।
१८. प्राकृतिक विपद्दा परी पूनः घर निर्माण गर्नुपर्ने अवस्था भएका नागरिकलाई घर निर्माण गर्दा निशुल्क रुपमा नमुना नक्शा उपलब्ध गराउनुका साथै नक्सापास गर्दा लाग्ने दस्तुर छुट दिइने छ ।
१९. आयोजना व्यवस्थापनलाई सुदृढ बनाई आयोजनाको गुणस्तरीय निर्माणमा जोड दिइनुका साथै अनुगमन मुल्याङ्कन कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउदै लगिनेछ ।

२०. सडक गुरुयोजनालाई अन्तिम रूप दिई सो अनुसार कार्यान्वयनगरिनेछ ।
२१. संघीय सरकार र प्रदेश सरकारको समन्वयमा मानवबस्ती, कृषि योग्य जमिन र अन्य श्रोत तथा सम्पदालाई क्षतिहुन बाट बचाउन आँधिखोला, बाङ्खोला, दरौंखोला, अरौंदीखोला, राङ्खोला र सुरौंदीखोला लगायतका खोला खोल्सीहरुको संरक्षण एवं नियन्त्रणका विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
२२. पुतलीबजार नगरपालिकामा व्यवस्थित र सुरक्षित नमूना वस्ती विकासका लागि शुरु भएको मजुवा फाँट वस्ती विकास आयोजनालाई सम्पन्न गर्न आवश्यक सहजिकरण गरिनेछ ।
२३. सडक लगायतका पूर्वाधार निर्माण गर्दा वायो इन्जिनियरिङद्वारा वातावरण संरक्षण तथा भुक्षय नियन्त्रण गर्ने कार्यलाई समावेश गरिनेछ ।
२४. नगरपालिकाका पूर्वाधारहरुमा लगानीका विभिन्न वित्तीय उपकरण तथा श्रोत परिचालन गर्न नगर विकास कोषमा नगरपालिकाको शेयर स्वामित्व रहने गरी आवश्यक प्रवन्ध मिलाइने छ ।
२५. नगर विकासकोष संगको साझेदारीमा बहुउद्देश्यीय भवन निर्माण र एकिकृत खानेपानी आयोजनाहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
२६. नगरका सबै ठाउँमा विश्वसनीय दूरसञ्चारको सुविधा सुनिश्चित गर्नका लागि एकीकृत नेटवर्क प्रयोग, नेटवर्क सुधार, टावर बिस्तार, क्षमता विस्तार आदि कार्यका लागि सेवा प्रदायक संस्थाहरु सँग सहकार्य गरिनेछ ।
२७. मापदण्ड कायम हुन छुटेका सडक हरुको मापदण्ड निर्धारण गर्नुका साथै नगर भित्र का मुख्य मुख्य सडकहरुमा पर्ने व्यक्तिगत जग्गाको लगत कट्टा गर्ने कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।
२८. लामो दुरीका सडकहरुमा सडक मर्मत सम्भारकर्ताको व्यवस्था गरि सडकलाई बाह्रमास चल्न सक्ने र दिगो बनाउन प्रयास गरिनेछ ।

सामाजिक विकास:

क) शिक्षा विकास

२९. नगरभित्रका सबै बालबालिकालाई विद्यालयको पहुँचमा ल्याउन र विद्यार्थी संख्याको आधारमा बन्द भएका विद्यालयको सेवा क्षेत्र भित्रका बालबालिकाहरुलाई नजिकको विद्यालयमा भर्ना गरिनेछ । साथै विद्यालय जाननसक्ने रआर्थिक विपन्नताका कारणले विद्यालय भर्ना हुन नसक्ने बालबालिकाहरुका लागि नगरपालिकाको विशेष पहल गरी विद्यालयमा ल्याईनेछ । गाभिएका वा बन्द भएका विद्यालयको सम्पति सम्बन्धित वडा कार्यालय संगको समन्वयमा व्यवस्थापन गरिनेछ । र उक्त विद्यालयका कर्मचारी तथा बालबिकास शिक्षकको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
३०. बालविकास शिक्षक र विद्यालयका कर्मचारीहरुलाई नगरपालिकावाट दिईदै आएको सुविधालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
३१. सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत महिला शिक्षक, कर्मचारी सुत्केरी हुदा हुने शैक्षिक क्षतिलाई न्युनिकरण गर्नका लागि सुत्केरी सट्टा शिक्षक अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
३२. कार्य सम्पादन सूचकका आधारमा प्रधानाध्यापसंग कार्य सम्पादन करार सम्झौता गरिनेछ।विद्यालयहरुमा तहगत रुपमा प्रधानाध्यापक व्यवस्थापनका लागि कार्यविधि बनाई लागु गरिनेछ ।
३३. SEE परीक्षामा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने विद्यार्थीहरुलाई तोकिएको मापदण्डका आधारमा सम्मान र पुरस्कृत गरिनेछ ।

३४. नेपाल सरकारबाट उपलब्ध गराए बमोजिम निशुल्क पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराउँदै गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि स्थानीय सामग्री तथा शैक्षिक सुधारका योजनाहरु संचालन गर्ने विद्यालयलाई प्रोत्साहन अनुदान दिईनेछ । साथै छात्रा छात्रवृत्ति, अपाङ्ग छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।
३५. आधारभूत तह उत्तीर्ण परीक्षाको सञ्चालन व्यवस्थापन तथा प्रमाणीकरणलाई थप वी वस्थित बनाईने छ । साथै अन्य कक्षाहरुको परीक्षामा एक रुपता कायम गर्ने प्रयास गरिने छ ।
३६. यसै शैक्षिक बर्ष २०८० मा आधारभूत तहको कक्षा ३ मा नगरपालिकाको स्थानिय पाठ्यपुस्तक लागु हुनेछ । साथै सो पाठ्यपुस्तकमा सरोकारवालाहरुबाट आएका सुझाबहरु ग्रहण गर्दै आगामी शैक्षिक बर्षहरुमा क्रमश थप कक्षाहरुमा पाठ्यपुस्तक तयार गर्दै कार्यान्वयन गरिनेछ ।
३७. निजी क्षेत्रको शैक्षिक लगानीलाई नियमन र व्यवस्थापन गरी सेवामूलक बनाउदै लैजाने तथा निजी क्षेत्रको शैक्षिक योगदानको उच्च कदर गरिनेछ ।
३८. संस्थागत विद्यालयहरुलाई नगरपालिकाबाट संचालन गरिने हरेक शैक्षिक तथा अतिरिक्त क्रियाकलापमा संलग्न गराउँदै संस्थागत सामुदायिक विद्यालयका असल अभ्यासहरुलाई अनुसरण गर्दै एक आपसमा साटसाट गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ
३९. संस्थागत तथा सामुदायिक विद्यालयहरुको शैक्षिक भौतिक तथा अन्य प्राविधिक पक्षको नियमित अनुगमन निरीक्षण तथा नियमन गरिनेछ ।
४०. ईन्टरनेटको प्रयोग तथा व्यवस्थापनका लागि विद्यालयहरुलाई एकमुष्ट अनुदान व्यवस्था गरी त्यसको प्रभावकारी प्रयोगमा विद्यालयलाई सक्रिय गराईनेछ ।
४१. विद्यार्थीमा अन्तरनिहित प्रतिभा प्रस्फुटनका लागि माध्यमिक र आधारभूत विद्यालय स्तरीय बिभिन्न अतिरिक्त क्रियाकलापहरु सञ्चालनका लागि विद्यालयलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
४२. विद्यालयका बिभिन्न शैक्षिक तथ्याडकहरु एकीकृत शैक्षिक सूचना प्रणालीमा प्रविष्ट गर्नका लागि प्रवोधीकरण कार्यक्रम गरी शैक्षिक तथ्याडकमा भएको त्रुटी हटाई थप शुद्धता ल्याउने प्रयास गरिने छ ।
४३. विद्यालयको अभिलेख तथा जिन्सी व्यवस्थापन र लेखा प्रणाली सुदृढीकरण साथै विद्यालय सुधार योजना निर्माणका लागि विद्यालयलाई जिम्मेवार बनाईनेछ ।
४४. आधारभूत तह संचालित विद्यालयहरुमा लेखा संचालन गर्ने शिक्षककालागि लेखा व्यवस्थापन तालिम संचालन गरिने छ ।
४५. संघीय सरकारले बालबालिकाहरुलाई दिदै आएको खाजालाई निरन्तरता दिइने छ । दिवा खाजामा तोकिएको गुणस्तर तथा निरन्तरताको प्रभावकारी अनुगमन गरी कमजोरी भएको पाइएमा कारबाही गर्दै सुधार गर्न लगाईनेछ । बालबिकासदेखि कक्षा ५ सम्मका बालबालिकाहरुलाई दिदै आएको खाजामा नगरपालिकाको तर्फबाट थप रकमको व्यवस्था गरिने छ । यस बाट विद्यालयले गुणस्तर युक्त खाजाको व्यवस्था गर्ने आशा राखिएको छ ।
४६. प्रविधिमैत्री शिक्षा आजको आवश्यकता भन्ने भनाई लाई सार्थकता दिन र विद्यालयहरुको शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण गर्दै शिक्षण सिकाईलाई प्रभावकारी बनाउने उद्देश्यले माध्यमिक विद्यालयहरु प्रविधि मैत्री बनाउने, विज्ञान प्रयोगशाला तथा पुस्तकालयको अनिवार्य व्यवस्था गरी उचित प्रयोग गराउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । यो नीतिलाई क्रमस आधारभूत विद्यालयहरुमा लागू गरिनेछ । आधारभूत विद्यालयहरुलाई विज्ञान, अग्रेजी र गणितका शिक्षण सामग्री

ववस्थापनका लागि अनुदानको ववस्था गरिनेछ । साथै विषयगत समिति गठन गरी शिक्षण सिकाई लगायत ICT को प्रयोग, विज्ञान सामग्री र पुस्तकालय प्रयोगको अनुगमन गरिनेछ ।

४७. महिनावारीको कारण विद्यालयमा छात्रालाई पर्ने असहज परिस्थितिको निराकरण गरी पढाईमा निरन्तरता होस तथा विद्यालय छाड्ने परिस्थितिको अन्त्यका लागि सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निशुल्क वितरण गर्दै आएको स्यानीटरी प्याडको लागि छात्रा संख्याको आधारमा विद्यालयलाई स्यानीटरी प्याडको उपलब्ध गराईनेछ ।
४८. यस नगरपालिकामा स्थायी वासिन्दा भई विभिन्न विधामा ख्याति प्राप्त व्यक्तिहरू साथै यस नगर भित्रका कला साहित्य ललितकलामा योगदान गरेका स्रष्टाहरूको सम्मान गर्न एवं यो क्षेत्रको थप विकास गर्न पुतलीवजार प्रज्ञा प्रतिष्ठान गठन गरिने छ ।
४९. माध्यमिक विद्यालय स्तरीय राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगितालाई निरन्तरता दिई विभिन्न खेलका उत्कृष्ट विद्यार्थीहरू छनौट गरी जिल्ला स्तर प्रदेश स्तर र राष्ट्रिय स्तरका विभिन्न खेलहरूमा सहभागी गराई नगरबाट खेलडीहरू उत्पादन गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
५०. आधारभूत तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको विचमा विभिन्न खेलकुद प्रतियोगिता गरी उत्कृष्ट खेलाडीहरू पुरस्कृत गरिनेछ र सानै उमेरबाट बालबालिकामा खेलप्रतिको मोह जगाउने साथै स्वास्थ्य रहने बानीको विकास गरिनेछ ।
५१. युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय तथा प्रदेश मन्त्रालयहरूबाट सञ्चालन गरिने युवा लक्षित विभिन्न कार्यक्रमहरूमा सहजीकरण गरिने छ ।
५२. नगरभित्रका खेलकुद क्लवहरूलाई आवश्यकताको आधारमा खेलकुद सामग्री उपलब्ध गराईने छ
५३. यस पुतलीवजार नगरपालिकाको प्रतिनिधित्व गर्दै नगर स्तरीय जिल्ला स्तरीय प्रदेश स्तरीय र केन्द्र स्तरका विभिन्न विधाहरू जस्तै खेलकुद, साहित्य, अतिरिक्त कृयाकलापहरूमा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने खेलाडी शिक्षक विद्यार्थी साहित्यकार कलाकारहरूलाई उचित सम्मान गरिनेछ ।

सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जिकरण:

५४. सामाजिक सुरक्षा भत्ता लाभग्राहीहरूलाई बैंकिङ प्रणाली मार्फत वितरण गरिएकोमा यो कार्यक्रमलाई आगामी आर्थिक वर्षमा पनि निरन्तरता दिईनेछ । सम्भव भए सम्म वृद्ध, असहाय तथा अपाङ्गता भएका लाभग्राहीहरूलाई वित्तिय संस्थाहरूको समन्वयमा घरमै लागि सामाजिक सुरक्षा भत्ता उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाईने छ ।
५५. प्रत्येक बालबालिका विद्यालयमा भर्ना गर्दा जन्म दर्ता लाई अनिवार्य हुने व्यवस्थालाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।
५६. व्यक्तिगत घटना दर्ताको प्रतिलिपि लिनको निम्ति सहजताको लागि पुराना हस्तलिखित व्यक्तिगत घटना दर्ता डिजिटलाईजेशन कार्य पुरा गरी सो को अभिलेख वडा वडामा पुर्याईनेछ ।

स्वास्थ्य:

५७. स्वस्थ्य कर्मीहरूको पेशागत ज्ञान, सीप र प्रविधिलाई समयानुकुल विकसित गर्न क्षमता विकासको कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
५८. आत्महत्या र ट्राफिक नियम उल्लङ्घन लाई निरुत्साहित गर्न विद्यालय, क्याम्पस र टोलमा सचेतनामुलक कार्यक्रम गरिनेछ ।

५९. जेष्ठ नागरिक निशुल्क जाँच तथा औषधी वितरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिंदै थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
६०. सुरक्षित मातृत्वको कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउदै " Zero Home Delivery " को अवस्थामा पुर्याइनेछ ।
६१. ६ महिना देखि २ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरूलाई पोषण प्रवर्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
६२. जनस्वास्थ्य प्रवर्धनमा महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरूको भूमिकालाई कदर गर्दै उनीहरूको सेवा प्रवाहमा थप उत्प्रेरणाको लागि संघ सरकार संगको समन्वयमा निशुल्क स्वास्थ्य बिमा लगायतका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
६३. बाल स्वास्थ्य प्रवर्धनमा ध्यान दिदै नियमित खोप पोषण लगायतका कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गरिनेछ ।
६४. नगरपालीका अन्तर्गतका स्वास्थ्य संस्थाहरूको सबलीकरण गर्दै लगिने छ ।
६५. आयुर्वेद तथा प्राकृतिक चिकित्सालाई प्रोत्साहन गरिने छ । योग, ध्यान लगायतका विधिहरूलाई अवलम्बन गर्दै नागरिक स्वस्थ्यको सुनिश्चिततामा जोड दिइनेछ ।
६६. स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रम लाई थप प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिने छ ।w
६७. नगर उपप्रमुख संग **सुत्केरी आमा पोषिलो खाना** कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
६८. मृगौला रोगीहरूको लागी स्याङ्जा जिल्ला अस्पतालमा नै निशुल्क डायलेसिस सेवा संचालनलाई निरन्तरता दिइने छ ।
६९. हरेक वडामा नसर्ने रोग नियन्त्रणको लागी जनचेतना मुलक कार्यक्रम संचालन गर्दै लगिने छ ।
७०. हरेक वडामा निशुल्क स्वास्थ्य शिबिर संचालन गरिनेछ । नि शुल्क आँखा शिबिर संचालन गरि मोतियाबिन्दु सल्यक्रिया कार्यक्रम समेत संचालन गरिने छ ।
७१. सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरूमा बैकल्पिक उर्जा साथै इन्टरनेट जडान गरिने छ ।
७२. आपंगा तथा किशोर किशोरी मैत्री स्वास्थ्य संस्था स्थापना गरिदै लगिने छ ।
७३. बिद्यालय स्वास्थ्य तथा स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
७४. गर्भवती महिलालाई क्याल्सियम चक्की वितरण कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
७५. जिल्ला अस्पताल र रेडक्रस संगको समन्वयमा ब्लड बैंक संचालनलाई निरन्तरता दिइने छ ।
७६. निजी स्वास्थ्य सस्थाहरूलाई पालिकामा दर्ताकालागि आवश्यक पहल गरि सस्था दर्ताको दायरामा ल्याईने छ ।
७७. आवश्यकता अनुसार प्रत्येक स्वास्थ्य सस्थाहरूमा ल्याब सेवा संचालन गरिने छ ।
७८. आवश्यकताका आधारमा आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र थप गर्ने तथा आधारभुत र शहरी स्वास्थ्य केन्द्रमा आवश्यक दरबन्दी श्रृजना गरिने छ ।
७९. क्षयरोग मुक्त पालिका घोषणाकालागि आवश्यक कार्यहरू गरिने छ ।
८०. पोषण तथा खाद्सुरक्षालाई विषयगत कार्यक्रमहरू संग तादम्यता कायम हुनेगरी आवश्यक समन्वय, सहजीकरण, कार्यान्वयन तथा अनुगमन गरिनेछ ।

महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिकः

८१. लैंगिक हिंसासम्बन्धी कार्यलाई समाजमा नै दबावपूर्वक मिलाउने पद्धतिहरूलाई निरुत्साहित गर्न सामुदायिक संस्थाहरूको परिचालन गरिनेछ ।
८२. महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा,शोषण तथा विभेद र बहिष्करण विरुद्ध शून्य सहनशीलताको नीति अवलम्बन गरी तिनको रोकथाम एवम् नियन्त्रणका लागि कानुनी उपचार प्रणालीलाई सहज, छिटो,र सबैको लागि पहुँचयोग्य बनाइनेछ ।
८३. डेंगु, कोरोना माहामारी, बाढी पहिरो, आगोलागी, चट्याङ्ग, भुकम्प जस्ता विषयको पूर्व तयारी गर्दा बालवालिका, जेष्ठ नागरिक, महिलाहरू, सुत्केरी, गर्भवती, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई केन्द्रमा राखेर कार्यक्रम तय गरिनेछ ।
८४. आर्थिक,सामाजिक रूपले विपन्न महिलाहरूको साथै एकलमहिला,दलित, जनजाति,सिमान्तकृत महिलाका लागि आयआर्जन, क्षमता विकास कार्यक्रमहरू संचालन गरि सशक्तीकरण गराइनेछ ।
८५. अपाङ्गता भएका व्यक्ति र विशेष गरी महिला माथि हुनसक्ने हिंसाको अन्त्य गर्दै रोजगारी र स्वरोजगारीका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
८६. बाल मैत्री पालिका घोषणा गर्ने गरी संचालित कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
८७. बालवालिका ऐन २०७५ ले व्यवस्था गरे अनुसार स्थानीय तहमा बाल अधिकार समिति बाल संरक्षण समिति र बाल क्लव सञ्चालन र परिचालनमा सहयोग पुर्याइनेछ । बाल कोषको स्थापना गरिनेछ ।
८८. समाजमा प्रचलनमा रहेका विभिन्न हानिकारक अभ्यासका साथै बालबालिका तथा किशोरकिशोरी उपर हुने हिंसालाई रोकथाम गर्न आवश्यक निरोधात्मक उपायको अवलम्बन गरिने छ ।
८९. हिंसाबाट प्रभावित बालबालिका तथा किशोरकिशोरीहरूको उपयुक्त संरक्षणका साथै उनीहरूलाई कानुनी सहायता तथा आवश्यक उपचारात्मक सेवा उपलब्ध गराइनेछ ।
९०. सबै प्रकारका बालश्रमलाई न्यूनीकरण गरिनेछ ।
९१. बालबालिकालाई अनुशासनका नाममा दिइने शारीरिक तथा मानसिक सजायलाई परिवार समुदाय विद्यालयबाट निरुत्साहित गर्न सकारात्मक अनुशासन पद्धतिलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
९२. हिंसा तथा दुर्ब्र्यवहारमा परेका ज्येष्ठ नागरिक ,अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई संरक्षण, उपचार र मनोविमर्श तथा कानुनी सहायता उपलब्ध गराइनेछ ।
९३. ज्येष्ठ नागरिकप्रति सम्मान अभिवृद्धि गर्न समुदाय स्तरसम्म सचेतनाका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
९४. बाबु आमालगायत ज्येष्ठ सदस्यहरूको हेरचाह तथा पालपोषण गर्ने परिवारका सदस्यहरूलाई साथै संघसंस्थालाई सम्मान गरिनेछ ।
९५. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि भौतिक संरचना तथा संचार सेवालाई पहुँचयुक्त बनाउन आवश्यक चेतनामुलक र पैरवी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
९६. अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरूको हेरचाह तथा पालनपोषण गर्न परिवारका सदस्यहरूलाई अभिप्रेरित गरिनेछ।
९७. पूर्ण अशक्त अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू स्याहार सुसारमा संलग्न व्यक्तिलाई दिईदै आएको स्याहार सुसार भत्तालाई निरन्तरता दिइने छ ।
९८. ब्रेल लिपी डेजी वा अपाङ्गता अनुकूल नवीनतम प्रविधिमा पढ्न पाउने अवसर सृजना गरिनेछ ।

१९. विद्यालयहरुले संचालनमा ल्याएका यातायातका साधनहरु बालमैत्री र अपाङ्गता मैत्री बनाउने व्यवस्था मिलाइने छ ।
१००. प्रत्येक वडामा व्यवस्थित बालउद्यान स्थापना गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ
१०१. प्रत्येक वडामा ज्येष्ठ नागरिक क्लव, दिवा सेवाकेन्द्र, भेटघाट स्थल स्थापना गरी ज्येष्ठ नागरिकको जीवनलाई सहज गराउनु का साथै दिवा खाजाको व्यवस्था मिलाइने छ ।
१०२. प्रचलित कानुन विरुद्धका कुरीती तथा कुसंस्कार विरुद्धका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ । (जस्तै लैंगिक हिंसा, बालविवाह, बहुविवाह, दाईजो, मानव वेचविखन, बालश्रम आदि)
१०३. अपाङ्गता भएका व्यक्तिको सहजताका लागि उनीहरुको शारीरिक अवस्था र आवश्यकताका आधारमा सहयोगी सामाग्री वितरण गर्दै जाने व्यवस्था मिलाइने छ ।
१०४. सडक बालबालिका असहाय , असक्त तथा वेवारिसे वालवालिका र अन्य व्यक्तिहरुको व्यवस्थापन र पुर्नस्थापनाको व्यवस्था मिलाइने छ ।
१०५. 'ग' वर्गको अपाङ्गता परिचय पत्र प्राप्त व्यक्तिहरुलाई निशुल्क स्वास्थ्य वीमा गर्दै जाने व्यवस्था मिलाइने छ । विभिन्न प्रकारका दिवसीय कार्यक्रमहरु संचालनलाई निरन्तरता दिइने छ ।

आर्थिक विकास

१०६. स्थानीय उत्पादन विक्रि केन्द्र, कृषि उपज संकलन तथा विक्रि केन्द्र र साझा सुविधा केन्द्रहरुको स्थापना तथा प्रवर्द्धन गरिने छ।
१०७. छाडा पशु चौपाय नियन्त्रणका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१०८. कृषि तथा फलफुल नर्सरीको स्थापना, समन्वय र प्रवर्द्धन तथा अगुवा कृषकको क्षमता विकासमा जोड दिइनेछ ।
१०९. स्थानीय भु उपयोग नीति बमोजिम योजना कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्दै लगिने छ ।
११०. कृषि विउ विविजन, नश्ल, मलखाद र रसायन तथा औषधिहरुको आपूर्ति, उपयोग र नियमनलाई प्रभावकारी तुल्याइनेछ ।
१११. कृषि प्रसारको व्यवस्थापन, सन्चालन र नियन्त्रण सम्बन्धी कार्यमा विशेष पहल गरिनेछ ।
११२. नापी नक्सा तथा जग्गाको स्वामित्व निर्धारण कार्यमा समन्वय र सहजीकरण गर्दै अगाडि बढाइनेछ ।
११३. कृषि तथा पशुपञ्छी बजार सूचना, बजार तथा हाटबजारको पूर्वाधार निर्माण, साना सिंचाई निर्माण, तालिम, प्रविधि प्रसार, प्राविधिक टेवा, कृषि सामाग्री आपूर्ति र कृषक क्षमता विकास कार्यक्रमको सन्चालन, अनुगमन र नियमन लाई प्रभावकारी र किसानमैत्री तुल्याइने छ ।
११४. कृषि तथा पशुपञ्छीजन्य प्राकृतिक प्रकोप तथा महामारी रोगको नियन्त्रणका व्यवस्था मिलाइनेछ ।
११५. पशुपञ्छी चिकित्सा सेवाको व्यवस्थापनका लागि पशु चिकित्सकहरुको परिचालन गरिने छ ।
११६. पशु आहारको गुणस्तर नियमन तथा नियन्त्रणका लागि ल्याब स्थापना तथा संचालन गरिने छ ।
११७. पशु बधस्थल र शीत भण्डारणको व्यवस्थापन र नियमन गर्न आवश्यक कार्यविधि निर्माण गरि कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
११८. बजार तथा हाट बजार व्यवस्थापनको प्रभावकारी कार्य अगाडि बढाइनेछ ।

११९. स्थानीय वस्तुहरुको उत्पादन, आपूर्ति तथा निकासी प्रक्षेपण, मूल्य निर्धारण र अनुगमनका लागि आवश्यक कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
१२०. भूमिको बर्गिकरण अनुसारको लगत व्यवस्थापन गर्न आवश्यक कदम चालिनेछ ।
१२१. सम्भाव्य उत्पादनको उत्पादकत्व र बजार प्रतिस्पर्धाका लागि उद्यमी तथा कृषकहरुलाई उद्यमशिलता विकासको ज्ञान र प्राविधिक सिप विकास, प्रविधि हस्तान्तरण तथा बजारीकरण परामर्श प्रदान गरिने छ ।
१२२. रोजगारी गुमेका, बेरोजगार तथा उद्यम गर्न चाहने युवा तथा लक्षित वर्गलाई वडा विकास कार्यक्रम, गरिबि निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम तथा यस्तै प्रकृतिका अन्य कार्यक्रमबाट उनिहरुकै चाहना बमोजिमका इनोभेसन, उद्यमशिलता र सिपको उपयोग हुनेगरी लगानी प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिइने छ ।
१२३. उद्योग व्यवसाय तथा औद्योगिक ग्रामको स्थापना तथा संचालनमा पहल गरिने छ ।
१२४. पर्यटन पुर्वाधारको विस्तार तथा होमस्टेहरुको क्षमता विकास एवं प्रवर्द्धन गरिने छ ।
१२५. पर्यटन क्षेत्रको विकास, विस्तार र प्रवर्द्धन सम्बन्धी आयोजनाहरुको पहिचान, कार्यान्वयन, व्यवस्थापन, अनुगमन तथा नियमन गर्दै लगिने छ ।
१२६. प्यारागलाईडिङ तथा अन्य साहसिक खेल प्रवर्द्धनमा जोड दिइने छ ।
१२७. लागत साझेदारीतामा पर्यटन तथा संस्कृतिक प्रवर्द्धनका कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ ।
१२८. समुदायस्तरमा संगठन बचत र सिप विकासको माध्यमबाट टोल विकास संस्थाको संस्थागत विकास, सामाजिक आर्थिक रुपमा पछाडि परेका नगरवासीको गरिबि निवारण आयआर्जन सशक्तिकरण र रोजगारीमा उल्लेखनिय टेवा पुर्याइनेछ ।
१२९. सहूलियत दरमा टोलविकास संस्था मार्फत घुम्तिकोष परिचालन गरिने छ ।
१३०. सहकारी संस्था सम्बन्धि नीति कानून मापदण्ड को निर्माण कार्यान्वयन र नियमन गरि सहकारी संस्थाहरुको क्षमता अभिवृद्धि गरिने छ ।

रोजगार सेवा

१३१. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई यस नगरपालिकाको समेत साझेदारीमा अझ परिशुद्ध रुपमा सञ्चालन गरिनेछ । यस कार्यक्रम अन्तर्गत कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामुदायिक आयोजना र युवा रोजगारीका लागि रुपान्तरण पहल आयोजनाहरु सञ्चालन गरिनेछन ।
१३२. चालु आर्थिक वर्षमा यस नगरपालिका अन्तर्गत रहेका बेरोजगार व्यक्तिहरुको विवरण राष्ट्रिय सुचना प्रणालीमा अद्यावधिक गर्ने कार्य थालनी भईहेको छ । आगामी आर्थिक वर्षमा यस नगरपालिका अन्तर्गत रहेका सम्पुर्ण बेरोजगार व्यक्तिहरुको विवरणका साथसाथै सम्भावित रोजगारीका अवसरहरु समेत रोजगार व्यवस्थापन सुचना प्रणालीमा अद्यावधिक गरी रोजगार सेवा केन्द्रबाट नै एकीकृत श्रम तथा रोजगारका सेवा प्रवाह गरिनेछ ।
१३३. यस नगरपालिका अन्तर्गत रहेका बेरोजगार व्यक्तिहरुलाई सीपयुक्त, दक्ष जनशक्तिको रुपमा विकास गर्न कार्यस्थलमा आधारित सीप विकास तालिम लगायत विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गरी ४० जना सुचिकृत बेरोजगार व्यक्तिहरुलाई ५० दिनको सीपमूलक तालिम सञ्चालनको लागि एवं ५० दिनको रोजगारी सृजना गर्न आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ । सोहि अनुरूप योजना कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

१३४. वैदेशिक रोजगार बोर्डको सचिवालयबाट उपलब्ध गराइने आर्थिक सहायता वितरण सम्बन्धि कार्यमा (स्वास्थ्य उपचार, मृत्यु भएको अवस्थामा, अङ्गभङ्ग) सहयोग पुर्याउने कार्यालाई निरंतरता दिइनेछ ।
१३५. वैदेशिक रोजगारीलाई थप व्यवस्थित, मर्यादित, सुरक्षित, भरपर्दो, पारदर्शी तथा सहज बनाउन वैदेशिक रोजगारीका लागि व्यक्तिगत श्रम स्वीकृति र पुनः स्वीकृतिका लागि अनलाइन आवेदन कार्य एवं वैदेशिक रोजगार सम्बन्धि सूचना प्रवाह/ सम्प्रेषण गर्ने कार्यालाई निरंतरता दिइनेछ ।
१३६. वैदेशिक रोजगारीमा रहेका कामदार र कामदारका परिवारको उचित संरक्षण गर्ने उद्देश्यका साथ सञ्चालित सुरक्षित आप्रवासन (SaMi) कार्यक्रम अन्तर्गत विगतका आर्थिक वर्षमा सञ्चालित सूचना तथा परामर्श(सीप विकास तालीम र न्यायमा पहुँच), मनोसामाजिक परामर्श र वित्तीय साक्षरता जस्ता कार्यक्रमहरू आगामि आर्थिक वर्षमा पनि निरंतरता दिइनेछ ।
१३७. वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका व्यक्तिले वैदेशिक रोजगारीको क्रममा आर्जन गरेको प्रविधि, ज्ञान सीप, अनुभव र विप्रेषणको उचित व्यवस्थापन तथा उत्पादनमूलक क्षेत्रमा उपयोग गरी आय आर्जनमा वृद्धि तथा रोजगारीको अवसर सृजना एवं वाध्यतामक रूपमा पुनः वैदेशिक रोजगारीमा जान पर्ने अवस्थाको अन्यत गर्न वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका व्यक्तिका लागि पुनःएकीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरी ४० जनालाई स्वरोजगार तथा उद्यमशील गराउने कार्यक्रमलाई आगामी आर्थिक वर्षमा पनि निरंतरता दिइनेछ ।
१३८. पुतलीबजार नगरपालिका अन्तर्गत रहेका रोजगारीका सम्भावना/ अवसरहरू पहिचान गर्ने, दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्ने एवं उद्यम गर्न प्रोत्साहन गर्ने गरी स्थानीय रोजगार रणनीति तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह

१३९. दिगो विकासका लागि निर्धारित गरिएका लक्ष्यहरूको स्थानीयकरण गर्दै लगिनेछ।
१४०. उपलब्धिसूचक (दुरदृष्टि, लक्ष्य, उद्देश्य, प्रतिफल, कृयाकलाप र लगानी) को बारेमा आधारित भई नियमित अनुगमन गर्ने प्रणालीको व्यवस्थापन गरिनेछ।
१४१. बेरुजु फछ्छौट तोकिएको समयभित्रै गर्दै जाने परिपाटीलाई पूर्णरूपमा अनुशरण गरिनेछ।
१४२. सार्वजनिक सरोकारका विषयमा भएका काम कारवाहीहरू तथा निर्णयहरूपारदर्शिता अपनाई सोको सार्वजनिकीकरण गरिने छ ।
१४३. कमजोर वर्ग प्रति सहभागितामूलक विशेष सकारात्मक धारणा राख्दै नैतिक मूल्य मान्यतामा आधारित शासनको प्रत्याभूतिमा जोडदिइनेछ।
१४४. जनताको समृद्धिको लागि दुरदृष्टि र लक्ष्य निर्धारण गरी सोही अनुसार प्रगति हासिल गर्न कृयाशिल रहने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
१४५. परिवर्तनमुखी, नतिजामुखी, समयसीमामा आधारित कार्यसम्पादन प्रणाली लागु गर्दै लगिनेछ।
१४६. स्थानीय तहमा समायोजन भईआएका कर्मचारीहरूको अनिवार्य दायित्व तथा सेवा निवृत्त सुविधालाई संस्थागत रूपमा व्यवस्थापन गर्दै लगिनेछ।
१४७. अधिकारमा आधारित स्थानीय सरकार र भ्रष्टाचारमा शुन्य शहनशिलताको पद्धति अवलम्बन गरिनेछ।
१४८. लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण, सामाजिक समावेशिकरण र वातावरणमैत्री विकास व्यवस्थापन गर्दै लगिनेछ।

१४९. सूचना प्रविधिमैत्री वातावरण निर्माण गरी विद्युतिय शासन स्थापनामा जोड दिइनेछ।
१५०. नतिजा, कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनका सूचकमा आधारित भई पुरस्कार र दण्डको व्यवस्थापन गरिनेछ । न्यूनतमशर्त तथा कार्यसम्पादन मापनमा आधारित मूल्याङ्कन प्रणालीको स्कोरीङ्ग उच्च गराउँदै लगिनेछ ।
१५१. नागरिकको प्रत्यक्ष संलग्नता रहने सुशासनका औजारहरु सार्वजनिक सामाजिकपरीक्षणसार्वजनिक सुनुवाई लाई थप मजबुत पाउँदै लगिनेछ।
१५२. उपभोक्ताहित तथा अधिकारको कार्यान्वयन तथा नियमनमा विशेष ध्यान दिइनेछ ।
१५३. अनधिकृत निर्माण तथा सार्वजनिक सम्पत्ती अतिक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रण सम्बन्धि कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
१५४. टेम्पो अटोरिक्सा तथा ई रिक्साहरुलाई रुट निर्धारण अनुमति, नविकरण खारेजी भाडादर निर्धारण र नियमनलाई कडाइकासाथ लागू गरिनेछ।
१५५. खानीजन्य वस्तुको सर्वेक्षण उत्पादन तथा उपभोगको व्यवस्थित प्रणाली अपनाइनेछ।
१५६. सभाका समितिहरुको गठन, पुनरगठन तथा समायोजन गर्दै लगिनेछ ।
१५७. सार्वजनिक तथा सामुदायिक सम्पत्तीको अद्यावधिक अभिलेखीकरण गरिनेछ।

न्यायिक क्षेत्र

१५८. न्यायिक समितिको कामलाई ऐन कानून कार्यविधि बमोजिम प्रभावकारी बनाउदै लगिनेछ । सबै वडाहरुमा मेलमिलाप केन्द्र स्थापना गरी कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।
१५९. मेलमिलाप कर्ताहरुको दर्ता तथा उनिहरुको क्षमता विकासका कार्यहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
१६०. नागरिकको न्यायमा पहुँच स्थापना गर्न कानूनी अभिमुखीकरण, कानूनी शिक्षा आदी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

सूचना प्रविधि तथा सञ्चार क्षेत्र :-

१६१. सूचना प्रविधिको प्रयोगमा कर्मचारीहरुको क्षमता विकास र उपयोगितालाई विशेष जोड दिई हरेक शाखा तथा वडा समेतबाट प्रविधिमैत्री सेवा प्रवाह गर्ने वातावरण को सिर्जना गरिनेछ ।
१६२. नगरपालिकाको सार्वजनिक प्रशासनलाई चुस्त, दुरुस्त र मितव्ययी बनाउन विद्युतीय सुशासन(e-governance) लागू गरिनेछ।
१६३. पुतलीबजार नगरपालिकाबाट प्रवाह गरिने सार्वजनिक सेवामा सूचना तथा संचार प्रविधिको प्रयोगलाई उच्चतम प्राथमिकतामा राखी Digital Governance को अवधारणालाई अङ्गीकार गरिनेछ ।
१६४. पुतलीबजार नगरपालिकामा तथ्यांक केन्द्रको स्थापना गरिनेछ।
१६५. नगरपालिकामा विद्यमान Digital Divide न्यूनीकरण गर्ने र सेवा तथा सूचनाहरुमा सर्वसाधारणको समान पहुँच वृद्धि गर्न Nepal Telecom तथा अन्य ISP हरूसंग सहकार्य गरिनेछ भने आवश्यकता अनुसार FREE WIFI HOTSPOT को व्यवस्था मिलाइनेछ।
१६६. नगरपालिकामा शान्ति सुव्यवस्था र सुरक्षाका लागि विगतमा जडान गरिएका CCTV CAMERA को प्रयोगको अनुगमन तथा आवश्यकता अनुसार मर्मत तथा थप जडान गरिनेछ।

१६७. राजश्व असुलीलाइ प्रभावकारी वनाउन करदाता शिक्षा, अभिमुखीकरण तथा घरदैलो अभियान संचालन गरिनेछ। विद्युतीयमाध्यमबाट घरबाटै भुक्तानी गर्ने प्रविधिको प्रयोगको बारेमा प्रचार, गुणस्तर र उपयोगिताको अनुगमन गरिनेछ ।
१६८. विद्युतीयसेवाप्रवाह (E-Governance) को कार्यान्वयनको लागि कर्मचारीको क्षमता विकास गरिनेछ। कर्मचारीहरूलाई प्रविधि र कम्प्युटर प्रणालीमा अभ्यस्त बनाउनुका साथै नीतिगत तथा कानुनि प्रावधानहरूको निरन्तर पुनरताजकी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१६९. सूचना प्रविधिको प्रयोगबाट न्यायसम्पादनको कार्यलाई सरल सहज र पहुँचयोग्य बनाइनेछ।
१७०. Cyber Security तथा Cyber Crime जस्ता संवेदनशील विषयमा नगरवासीहरूलाई सचेतनामुलक कार्यक्रम गरी यसको बारेमा आवश्यक जानकारीहरूको सम्प्रेषण गरिनेछ।
१७१. नगरपालिकाद्वारा निर्मित Dynamic Digital Profile अध्यावधिकतथा Real Time Data राख्ने कार्यलाई विशेष प्राथमिकता दिईनेछ भने तथ्यांकमा आधारीत नीति निर्माण गरिनेछ ।
१७२. विद्यार्थीहरूलाई E-Library तथा Learning Management System जस्ता विद्युतीय मध्यमको पहुँच सुनिश्चित गरी पढ्नका लागि विद्युतीय श्रोत र साधन समेतको व्यवस्था मिलाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ।

वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

१७३. जैविक वाँध निर्माण तथा वातावरण मैत्री घाँस विरुवा रोप्ने कार्यलाई अगाडी बढाइनेछ ।
१७४. जोखिम मापन तथा संकटासन्न स्थलहरूको भौगर्भिक अध्ययन गराई जोखिम युक्त वस्ती स्थानान्तरणको उपयुक्त व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१७५. विपद् जोखिम न्युनीकरण तथा राहतका लागि नगरपालिकामा विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना गरिनेछ ।
१७६. जैविक विवधता एवं प्रवर्द्धनको कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१७७. ठुला पुर्वाधार योजना संचालन गर्दा वातावरण संरक्षणका ऐन नियमका प्रावधानहरूलाई अनुसरण र अवलम्बन गरिनेछ ।
१७८. भु- क्षय नदी कटान बाढी पहिरो नियन्त्रण कार्यमा सहकार्य र साझेदारीताका योजनाहरू तर्जुमा गरिनेछ ।
१७९. पुर्ण सरसफाई उन्मुख/ वातावरण मैत्री वडा / नगरपालिका घोषणाको कार्यान्वयन प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ ।
१८०. विपद् पुर्व र पछिको उद्धार कार्यलाई व्यवस्थीत र प्रभावकारि बनाउन वडास्तरमा स्वयंसेवी संस्थाहरू व्यवस्थापन गरी वडा तथा नगरपालिकालाई आवश्यक स्रोत साधनको प्रबन्ध गरिनेछ ।
१८१. फोहोरमैलाको आधुनिक व्यवस्थापन गरि नविकरणिय उर्जा उत्पादन गर्न निजी क्षेत्रसँग सहकार्य गरिनेछ साथै फोहोरमैला व्यवस्थापन नविन प्रविधि तथा उपकरण व्यवस्थापन गर्दै लैजाने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
१८२. फोहोरमैला व्यवस्थापन शुल्कबाट टोल विकास संस्थाहरूले प्राप्त गर्ने २५ प्रतिशत रकम बाट टोलकै निर्णयमा सरसफाई अभियानमा खर्च गर्ने प्रबन्ध मिलाइनेछ । जैविक विधिताको संरक्षण एवं प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
१८३. बातावरण र विकास बीच सन्तुलन कायम हुने गरी विकासकार्यक्रम तथा आयोजना सञ्चालन गरिने छ ।

- १८४.वाँदर नियन्त्रणका लागि संघ तथा प्रदेश सरकार संघ संस्था र समुदायस्तरको सहभागिता र समन्वयमा आवश्यक कार्यक्रम गरिनेछ ।
- १८५.बाढी, पहिरो नियन्त्रणका लागि तटबन्धन लगायतका कार्यलाई निरन्तरता दिइने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१८६. सामुदायिक वनको संरक्षण र सम्बद्र्धन गरिनुका साथै सामुदायिक वनका पदाधिकारीहरुको व्यवस्थापकीय क्षमता अभिवृद्धिका कार्यहरु गरिनेछ ।
- १८७.नगर भित्र प्रत्येक वडामा १/१ वटा नर्सरी तथा फूल विरुवा सहितको सार्वजनिक उद्यान नमुना बगैचा एवं मनोरञ्जन पार्क निर्माण गर्न टोल विकास संस्था परिचालन गरिनेछ ।
- १८८.सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण तथा रुख विरुवा रोपण कार्यलाई अगाडि बढाइनेछ ।
१८९. बारुणयन्त्र जे.सि.भि. लगायतका उपकरणको सञ्चालन र व्यवस्थापनमा नागरिकको सहज पहुँच स्थापित गरिनेछ।
१९०. विपद् र प्रकोप पिडितहरुका लागि उद्धार हेतु अत्यावश्यक कार्यक्रम तथा दिईदै आएको सहयोगलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१९१. निर्माणको चरणमा रहेका प्रकोप व्यवस्थापन रणनीतिक कार्ययोजना र आवधिक नगर विकास योजना कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
१९२. विपद् सूचना केन्द्र, स्थायी क्वारेन्टाइन निर्माण एवं विपद् सामग्री भण्डारण केन्द्रको निर्माण कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
१९३. विपद् व्यवस्थापनका लागि सवै वडाहरुमा रहेको खुल्ला सार्वजनिक स्थलहरुको पहिचान र व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१९४. बाताबरण तथा विपद् व्यवस्थापनका लागि आवश्यक निर्देशिका बनाई बाताबरण तथा विपद् व्यवस्थापन कोषलाई थप व्यवस्थित गरी परिचालन गरिनेछ ।
१९५. सरसफाई उकरण, सव व्यवस्थापन, शौचालयको व्यवस्थापनमा आवश्यक कार्य अगाडि बढाइने नीति लिइएको छ ।
१९६. सरसफाईकर्मीहरुलाई कार्यस्थलमै फोहोर व्यवस्थापन तथा सेग्रिगेशन तालिम दिइनेछ ।
१९७. स्वच्छ पुतलीबजार अभियान सञ्चालन गरिने छ । वडा नं. १, स्थित मालेबगरमा निर्माणाधिन सरसफाई केन्द्रको निर्माण कार्य सम्पन्न गरिनेछ । फोहोरलाई मोहोरमा परिणत गर्न फोहोर मैला प्रशोधनमा आधुनिक प्रविधि प्रयोग गरिनेछ ।
१९८. घर भित्रको फोहोर व्यवस्थापन अन्तरगत छुट्टाछुट्टै जैविक/अजैविक गरी बर्गिकरण गर्न लगाउने, फोहोर न्यूनीकरणका लागि जैविक फोहोरबाट कम्पोष्ट मल बनाइ कौसीखेती प्रवर्द्धन गर्नका लागि आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
१९९. नगर क्षेत्रभित्र जथाभावी बग्ने दुषित पानी नियन्त्रणका लागि बृहत्तर रुपमा पानी प्रशोधन योजना water treatment plan र बृहत्तर नाला निर्माणका लागि डिटेल परियोजना रिपोर्ट (DPR) तयार गरी अत्यावश्यक कार्य योजना तर्जुमा गरि कार्यान्वयनका लागि अघि बढाइनेछ ।

सभाका सदस्यज्यूहरु ,

प्रस्तावित नीति तथा कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयबाट भौतिक, आर्थिक, वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन, सामाजिक र संस्थागत विकासमा ठोस उपलब्धि हासिल भई नगरपालिकाले लिएको “सवल वडा समुन्नत नगरपालिका” को आकांक्षा पुरा गर्न र जनताको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन पक्कै योगदान पुग्नेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमको लक्ष्य तथा उद्देश्य प्राप्तिका लागि हामी जनप्रतिनिधिहरूको प्रयासबाट मात्र सम्भव छैन । तसर्थ राजनीतिक दल, कर्मचारी, सम्पूर्ण संघ संस्था, नागरिक समाज, आम सञ्चारजगत र सम्पूर्ण नगरवासीहरूको सामुहिक प्रयासबाट मात्र सम्भव हुने भएकोले समग्र पुतलीबजार नगरपालिकाको विकासका लागि तर्जुमा भएका नीति, योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न सम्पूर्ण पक्षबाट आवश्यक सहयोग हुनेछ भन्ने विश्वास गर्दै प्रस्तावित नीति तथा कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयबाट नगरपालिकाको समृद्धिमा टेवा पुग्ने आशा लिएको छु ।

प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम तयार पार्न आफ्नो महत्वपूर्ण राय, सल्लाह, सुझाव प्रदान गर्नु हुने तथा सहयोग र सक्रियताका साथ लाग्नु हुने नगर कार्यपालिकाका सदस्यज्यूहरू, नगरसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू, नगरस्थित क्रियाशील राजनीतिक दलहरू, नागरिक समाजका प्रतिनिधि, प्राध्यापक, नगरपालिकाका कर्मचारीहरू, शिक्षक, सञ्चारकर्मी, सामाजिक संघ संस्था एवं पत्रकार र समाजसेवीहरू सबैमा हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । यस कार्यमा प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रूपमा मार्गदर्शन गरी उत्प्रेरित गर्नु हुने नगरवासीहरूप्रति हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु । यस नीति तथा कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनका लागि सबैबाट पूर्ण सहयोग र समर्थन प्राप्त हुनेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

धन्यवाद ।

मिति २०८०।०३।०७

तुलसीराम रेग्मी

नगर प्रमुख